

Atributul. Apozitia

Atributul este partea secundară de propoziție care determină un substantiv sau un substitut al acestuia, pronume sau numeral cu valoare pronominală.

După partea de vorbire prin care se exprimă, atributul este:

- atribut adjectival** exprimat prin adjectiv propriu-zis la toate gradele de comparație (Mă uit la blocul foarte înalt.),
- adjectiv provenit din verb la participiu** (Îmi plac străzile ninse.),
- adjectiv provenit din verb la gerunziu** (Văd mișcarea crescândă a fulgilor.),
- adjectiv provenit din adverb** (N-am mai auzit așa vânt.),
- adjectiv pronominal** (Casa noastră este mare.),
- locuțiune adjectivală** (Dan este om de treabă.),
- numeral cu valoare adjectivală** (În curte am trei copaci.);

Atribut substantival care poate fi

- **genitival**, exprimat prin substantiv în cazul genitiv (Ferestrele *caselor* sunt mici.);
- **prepozițional**, exprimat prin
 - = substantiv în cazul acuzativ cu prepoziție (Gardul *de beton* este înalt.);
 - = locuțiune prepozițională (Am întârziere *față de termenul* stabilit.);
 - = substantiv în cazul genitiv cu prepoziție (Ceaiul *contra răcelii* este parfumat.);
 - = locuțiune prepozițională (Clădirea *din spatele casei* este maro.);
 - = substantiv în cazul dativ cu prepoziție (Reușita *grație ajutorului* tău mă bucură.);
 - = în nominativ, exprimat prin substantiv în cazul nominativ (Orașul *București* este frumos.);
- **în dativ, exprimat prin substantiv în cazul dativ fără prepoziție** (Conferirea de premii *elevilor* s-a făcut ieri. Ana este vară *Inei*.);

Atribut pronominal care poate fi

- **genitival**, exprimat prin pronume în cazul genitiv (Părerea *acestora* este interesantă.);
- **prepozițional**, exprimat prin
 - = pronume în cazul acuzativ cu prepoziție (Unul *dintre ei* pleacă.) sau locuțiune prepozițională (Purtarea *față de ea* a fost frumoasă.);
 - = pronume în cazul genitiv cu prepoziție (Plângerile *împotriva lor* sunt multe.) sau locuțiune prepozițională (Cățelul *din spatele lor* este mic.);
 - = pronume în cazul dativ cu prepoziție (Succesul *mulțumită lor* este mare.);
- **în dativ**, exprimat prin pronume în cazul dativ fără prepoziție (Oferirea de burse *acestora* este bună. Dan este unchi *acesteia*.), pronume personal sau reflexiv (Sufletu-*i* vesel râdea. În mintea-*și* plănuia fapta.);

Atribut verbal

- exprimat prin verb

=la **infinitiv**, cu sau fără prepoziție (Bucuria *de a vedea* ninsoarea era mare. Avea înfățișarea *a nu pricepe*.);

=la **supin** (Drumul *de străbătut* era lung.);

=la **gerunziu** (Ninsoarea *căzând* era frumoasă.);

- exprimat prin locuțiune verbală

= la **infinitiv** (Dorința *de a-și aduce aminte* era puternică. Dădea impresia *a nu-și da seama* de situație.);

= la **supin** (Semnul *de adus aminte* este în carte.);

Atribut adverbial

-exprimat prin adverb cu sau fără prepoziție (Vântul *de afară* este rece. Mersul *acolo* este stabilit.);

-exprimat prin locuțiune adverbială (Pomii *din jur* sunt acoperiți de zăpadă.);

Atribut interjecțional exprimat prin interjecție (Am mâncat o prăjitură *mmm!*).

Atributul pronominal genitival

Atributul pronominal genitival se exprimă prin

- pronume personal: Casa *lui* este frumoasă.;
- pronume personal de politețe: Care este casa *dumneavoastră*?;
- pronume posesiv: Casa *alor tăi* este nouă.;
- pronume demonstrativ: Casa *aceleia* m-a surprins.;
- pronume nehotărât: Casa *fiecăruia* este luminoasă.;
- pronume negativ: Casa *niciunuia* nu este murdară.;
- pronume interogativ: *A cui* casă este mai frumoasă?;
- pronume relativ: Casele *ale căror* acoperișuri abia se văd sunt mici.

Atributul pronominal genitival trebuie diferențiat de atributul adjectival exprimat prin adjectiv pronominal

- posesiv: Părinții *tăi* au o casă nouă.;
- demonstrativ: Casa *aceasta* m-a surprins.;
- nehotărât: *Fiecare* casă este luminoasă.;
- negativ: *Nicio* casă nu este murdară.;
- interogativ: *Care* casă este mai frumoasă?;
- relativ: Știu *care* casă este mai mică.;
- de întărire: Casa *însăși* îl exprimă.

Atributul. Apoziția

Apoziția este o funcție sintactică suprimabilă și care exprimă o relație de echivalență de sens între aceasta și un substantiv bază sau precizează suplimentar proprietăți ale obiectului denumit de bază.

Este **obligatoriu postpusă** substantivului bază (sau unor pronume sau numerale cu valoare pronominală), pentru că, schimbându-se ordinea cuvintelor, se modifică și funcția sintactică a cuvintelor. De exemplu, sunt apoziții cuvintele scrise italic în propozițiile următoare: *O voi vizita pe prietena mea, Mădălina.* *O voi vizita pe Mădălina, prietena mea.* Apoziția se desparte prin virgulă sau linie de pauză de restul propoziției sau este precedată de semnul două puncte.

Relația apozitivă

Relația apozitivă nu este o relație de subordonare, apozitia nefiind un atribut, așa cum este atributul în nominativ care nu este suprimabil, stă doar în cazul nominativ și nu se desparte prin virgulă de restul enunțului. Apozitia poate fi introdusă prin adverbe cu rol explicativ (fără funcție sintactică): adică, anume, mai exact, respectiv etc.

Apozitia stă, de obicei, în cazul nominativ, indiferent de cazul substantivului bază (L-am întâlnit pe prietenul meu, *Andrei.*), dar poate și să reia cazul substantivului bază (Am vorbit cu Dan, *cu prietenul tău.*).

Apoziția se exprimă prin:

- **substantiv**: Sora mea, *Elena*, este profesoară.;
- **pronume**: Prietenul meu, *adică el*, mă ajută mereu.;
- **numeral cu valoare pronominală**: Celelalte case, *a doua și a treia*, sunt renovate.;
- **adjectiv**: El este neascultător, *mai exact obraznic*.;
- **forme verbale nepersonale**: A câștigat concursul muncind, *adică trudind*.

Apoziția poate fi:

- **simplă**, când are un singur termen: Am întâlnit-o pe colega mea, *Ana*.;
- **dezvoltată**, când are doi sau mai mulți termeni: Acesta este Petre, *colegul de bancă al Inei*.; cuvintele care determină apoziția colegul îndeplinesc funcție sintactică în structura apozitivă: de bancă, atribut substantival prepozițional; al Inei, atribut substantival genitival.